

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та природокористування

Навчально-науковий інститут права та гуманітарних наук
Кафедра конституційного права та галузевих дисциплін

08-02-22М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять та самостійної роботи
з навчальної дисципліни «Міжнародна співпраця у сфері протидії злочинності»
для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньо-
професійною програмою «Правоохоронна діяльність» спеціальності К9
«Правоохоронна діяльність» галузі знань К «Безпека та оборона»
денної та заочної форми навчання

Рекомендовано
науково-методичною радою
з якості ННІГН
Протокол № 8 від 20.04.2026 р.

Рівне – 2026

Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Міжнародна співпраця у сфері протидії злочинності» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою «Правоохоронна діяльність» спеціальності К9 «Правоохоронна діяльність» галузі знань К «Безпека та оборона» денної та заочної форми навчання. [Електронне видання] / Міщук І. В., Киричук Б. С. – Рівне : НУВГП, 2026. – 39 с.

Укладачі: *Міщук Інна Володимирівна*, к.ю.н., професорка кафедри конституційного права та галузевих дисциплін; *Киричук Богдана Сергіївна*, асистент кафедри конституційного права та галузевих дисциплін.

Відповідальна за випуск: *Міщук Інна Володимирівна*, к.ю.н., професорка кафедри конституційного права та галузевих дисциплін.

Керівник (гарант) ОП: *Рогозіннікова Катерина Сергіївна*, кандидат юридичних наук, доцент кафедри правоохоронної діяльності та спеціальних юридичних дисциплін.

Голова науково-методичної ради з якості ННППГН: *Цимбалюк Валерій Іванович*, кандидат юридичних наук, професор.

© І. В. Міщук, Б. С. Киричук, 2026

© НУВГП, 2026

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ЇЇ СТРУКТУРА	5
1.1. Опис навчальної дисципліни	5
1.2. Тематика практичних занять	7
1.3. Контрольні заходи та засоби діагностики.....	8
1.4. Критерії та шкала оцінювання.....	8
2. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	10
3. САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	29
4. ІНДИВІДУАЛЬНІ НАУКОВО-ДОСЛІДНІ ЗАВДАННЯ	30
5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	33

ПЕРЕДМОВА

Освітня компонента «Міжнародна співпраця у сфері протидії злочинності» займає важливе місце у системі професійної підготовки правників, оскільки спрямована на формування комплексного науково-правового розуміння механізмів міжнародної взаємодії держав у протидії злочинності. У сучасних умовах глобалізації, зростання транснаціональної організованої злочинності, кіберзлочинності, незаконного обігу наркотичних засобів, торгівлі людьми та інших форм міжнародної кримінальної активності особливої актуальності набуває ефективна міждержавна координація правоохоронної діяльності. Дисципліна орієнтована на поглиблення теоретичних знань здобувачів вищої освіти у сфері міжнародного кримінального права, формування здатності аналізувати міжнародно-правові механізми співробітництва держав і застосовувати їх у правозастосовній практиці.

Методичні матеріали до лекційних та практичних занять побудовані на засадах системності, наукової обґрунтованості та логічної послідовності. Структура курсу передбачає поетапне осмислення концептуальних основ міжнародної співпраці у сфері протидії злочинності, її принципів, форм та інституційних механізмів. Значна увага приділяється діяльності провідних міжнародних правоохоронних структур, зокрема Інтерполу та Європолу, їх правовому статусу, організаційній структурі та механізмам взаємодії у протидії транснаціональній злочинності. Також аналізуються регіональні та субрегіональні механізми правоохоронного співробітництва, діяльність інституцій Європейського Союзу у сфері забезпечення кримінальної безпеки.

Окрему увагу приділено міжнародному кримінальному праву та становленню системи міжнародного кримінального правосуддя. У межах дисципліни розглядаються історико-правові передумови формування міжнародного кримінального судочинства, значення Нюрнберзького та Токійського процесів, а також правові засади діяльності Міжнародного кримінального суду та роль Римського статуту як фундаментального джерела сучасного міжнародного кримінального права.

Практико-орієнтований аспект курсу пов'язаний із вивченням основних форм міжнародної правової допомоги у кримінальних справах, зокрема екстрадиції, визнання та виконання вироків судів іноземних держав, а також передачі засуджених осіб. Окремий напрям дисципліни становить аналіз міжнародно-правових стандартів поведінки із засудженими, сформованих у межах системи Організації Об'єднаних Націй та Ради Європи, включаючи Європейські пенітенціарні правила та практику Європейського суду з прав людини.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ЇЇ СТРУКТУРА

1.1. Опис навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Міжнародна співпраця у сфері протидії злочинності» є формування у здобувачів вищої освіти комплексного та системного розуміння правових, інституційних і організаційних засад міжнародної взаємодії держав у сфері боротьби зі злочинністю, а також вироблення здатності застосовувати норми міжнародного права та національного законодавства під час реалізації механізмів міжнародного співробітництва у кримінальному провадженні.

Дисципліна спрямована на розвиток аналітичного мислення щодо оцінки ефективності міжнародних механізмів протидії транснаціональній злочинності, розуміння ролі міжнародних організацій, зокрема Інтерполу, Європолу та Організації Об'єднаних Націй, у формуванні глобальної системи кримінальної безпеки, а також на опанування процедур міжнародної правової допомоги, екстрадиції, передачі засуджених осіб і виконання вироків іноземних судів.

Основними завданнями навчальної дисципліни «Міжнародна співпраця у сфері протидії злочинності» є:

- ✓ з'ясування поняття, змісту, принципів та форм міжнародної співпраці у сфері протидії злочинності;
- ✓ аналіз міжнародно-правових джерел, що регламентують міждержавну взаємодію у кримінальних справах;
- ✓ визначення ролі міжнародних універсальних та регіональних організацій у забезпеченні кримінальної безпеки;
- ✓ дослідження правового статусу, структури та механізмів діяльності Інтерполу і Європолу;
- ✓ характеристика регіональних і субрегіональних правоохоронних структур та їх місця в системі міжнародної безпеки;
- ✓ вивчення міжнародно-правових засад функціонування міжнародної кримінальної юстиції та діяльності Міжнародний кримінальний суд;
- ✓ аналіз процедур екстрадиції як форми міжнародної правової допомоги, її матеріально-правових та процесуальних підстав;
- ✓ дослідження порядку визнання та виконання вироків судів іноземних держав;
- ✓ з'ясування правової природи та гуманітарного значення інституту передачі засуджених осіб;
- ✓ оцінка міжнародно-правових стандартів поведінки із засудженими та механізмів контролю за їх дотриманням;

✓ формування практичних навичок застосування міжнародних договорів України у сфері кримінального провадження;
розвиток здатності співвідносити міжнародні зобов'язання України з національним кримінальним процесуальним законодавством та судовою практикою.

Компетентності:

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері правоохоронної діяльності та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК8. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

СК1. Здатність брати участь у розробленні та кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти в різних сферах юридичної діяльності, реалізовувати норми матеріального й процесуального права в професійній діяльності.

СК3. Здатність виявляти та аналізувати причини та умови, що сприяють вчиненню кримінальних та адміністративних правопорушень, вживати заходи для їх усунення.

СК6. Здатність керувати самостійною роботою осіб, що навчаються, та бути наставником для молодих колег у процесі набуття і вдосконалення ними професійних навичок.

СК15. Здатність вживати заходів з метою запобігання, виявлення та припинення адміністративних і кримінальних правопорушень, заходів, спрямованих на усунення загроз приватним та публічним інтересам людини й держави.

СК17. Здатність використовувати основні способи забезпечення законності і дисципліни в діяльності правоохоронних органів; попереджувати, запобігати та виявляти корупційні прояви.

Програмні результати навчання (ПРН). Результати навчання (РН):

РН4. Узагальнювати практичні результати роботи і пропонувати нові рішення, з урахуванням цілей, обмежень, правових, соціальних, економічних та етичних аспектів.

РН5. Аналізувати умови і причини вчинення правопорушень, визначати

шляхи їх усунення.

PH8. Забезпечувати законність та правопорядок, захист прав та інтересів особистості, суспільства, держави з використанням ефективних методів й засобів забезпечення публічної безпеки і порядку в межах виконання своїх посадових обов'язків.

PH11. Розробляти та кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти в різних сферах юридичної діяльності, реалізовувати норми матеріального й процесуального права в професійній діяльності.

PH15. Модифікувати основні методи та засоби забезпечення, охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки та порядку.

PH19. Аналізувати обстановку, рівень потенційних загроз та викликів, прогнозувати розвиток дій правопорушників, вживати заходів з метою запобігання, виявлення та припинення правопорушень.

PH20. Застосовувати альтернативні способи врегулювання правових конфліктів мирним шляхом, розуміти психологічні особливості людей різних вікових та соціальних категорій.

PH24. Забезпечувати безпеку через застосування норм міжнародного права.

1.2. Тематика практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин (лекцій) д/з	Кількість годин (практичні заняття) д/з
Модуль 1			
1	Тема 1. Концепція міжнародної співпраці у сфері протидії злочинності	2	1
2	Тема 2. Міжнародне співробітництво у сфері кримінальної безпеки: Інтерпол і Європол	2	1
3	Тема 3. Регіональні та субрегіональні правоохоронні структури та інституційні механізми міжнародної безпеки	3	2
Модуль 2			
4	Тема 4. Міжнародні стандарти правоохоронної діяльності у сфері	2	1

	міжнародного кримінального права		
5	Тема 5. Екстрадиція у системі міжнародного співробітництва під час кримінального провадження: теоретико-прикладні аспекти	2	1
6	Тема 6. Визнання, виконання вироків судів іноземних держав та передача засуджених осіб як форми міжнародного співробітництва у кримінальному провадженні	2	1
7	Тема 7. Міжнародно-правові стандарти поведіння із засудженими та механізми їх забезпечення	3	1
	Всього	16	8

1.3. Контрольні заходи та засоби діагностики

Поточний контроль знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни «Міжнародна співпраця у сфері протидії злочинності» проводиться у формах:

- усного опитування на практичних заняттях;
- оцінки за написання есе або тез та участь в обговорення проблемних питань, які були висвітлені в межах роботи;
- оцінка виконання індивідуального науково-дослідного завдання.

1.4. Критерії та шкала оцінювання

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів поточного контролю з навчальної дисципліни «Міжнародна співпраця у сфері протидії злочинності» є:

- повнота й вчасність виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставленні питання (чіткість, логічність, лаконічність, послідовність тощо);

- вміння застосовувати теоретичні положення під час вирішення практичних завдань та аналізу конкретних правових ситуацій;
- вміння аргументовано захищати власну правову позицію під час дискусій або розв'язання кейсів;
- здатність до самостійного пошуку, аналізу та інтерпретації правової інформації;
- дотримання академічної доброчесності під час підготовки та представлення навчальних завдань.

Оцінювання результатів поточного контролю проводиться у розрахунку від 0 до 60 балів. 40 балів студент сумарно може отримати за складання модульних контролів.

Основними методами оцінювання є:

- аналіз усних відповідей;
- тестування;
- виконання практичних завдань.

Оцінювання виконання завдань здійснюється за такими критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленими до цілого числа):

0% - завдання не виконано;

40% - завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% - завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% - завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки несистемного характеру;

100% - завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Національна шкала оцінювання

Кількість набраних балів студентом	Оцінка за національною шкалою
90-100 балів	Зараховано
82-89 балів	
74-81 балів	
64-73 балів	
60-63 балів	
35-59 балів	Не зараховано з можливістю повторного складання
1-34 балів	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням курсу

2. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль 1

Тема 1. Концепція міжнародної співпраці у сфері протидії злочинності

План заняття:

1. Поняття та зміст міжнародної співпраці у сфері протидії злочинності.
2. Основні засади міжнародної співпраці: принципи добровільності, суверенітету держав, правової визначеності, пропорційності та ефективності заходів; повага до прав людини та міжнародних стандартів правосуддя.
3. Ключові напрямки та форми міжнародної взаємодії: двостороннє та багатостороннє співробітництво, участь у міжнародних організаціях (Інтерпол, Європол, ООН), проведення спільних операцій.
4. Джерела та нормативно-правова база міжнародної співпраці у сфері протидії злочинності.
5. Суб'єкти міжнародної співпраці у сфері протидії злочинності та порядок їх взаємодії.
6. Міжнародна правова допомога як ключова форма співпраці у сфері протидії злочинності.

Питання для самоконтролю

Завдання 1. Оформлення відповідей на питання.

1. Поясніть сутність поняття міжнародної співпраці у сфері протидії злочинності. Які основні цілі та завдання вона виконує в умовах сучасної глобалізації?
2. Охарактеризуйте принципи міжнародної співпраці у боротьбі зі злочинністю. Яке значення мають принципи державного суверенітету, добровільності співробітництва та поваги до прав людини при реалізації спільних заходів протидії злочинності?
3. Проаналізуйте співвідношення національного кримінального законодавства та міжнародних стандартів у сфері протидії злочинності. Яким чином міжнародні норми впливають на формування національної правової політики?
4. Визначте основні форми міжнародної взаємодії держав у боротьбі зі злочинністю. У чому полягають особливості двостороннього та багатостороннього співробітництва у цій сфері?
5. Охарактеризуйте роль міжнародних організацій у забезпеченні координації боротьби зі злочинністю. Які функції виконують міжнародні інституції у сфері обміну інформацією, координації дій та проведення спільних операцій?

6. Проаналізуйте систему джерел міжнародно-правового регулювання співробітництва у сфері протидії злочинності. Які міжнародні договори, конвенції та інші нормативні акти формують правову основу такого співробітництва?
7. Поясніть значення міжнародної правової допомоги у кримінальних справах як ключової форми співпраці між державами. Які основні процесуальні дії можуть здійснюватися в межах міжнародної правової допомоги?

Завдання 2. Використовуючи навчальну літературу та нормативно-правові джерела, заповніть таблицю, визначивши основні суб'єкти міжнародної співпраці, їх правовий статус, форми взаємодії та приклади міжнародних операцій чи проектів, у яких вони беруть участь.

Суб'єкт міжнародної співпраці	Правовий статус	Форми взаємодії	Приклади спільних операцій/проектів	Основні напрями діяльності

Рекомендації:

- ✓ До суб'єктів можна віднести міжнародні організації (Інтерпол, Європол, ООН), регіональні структури, держави-учасниці, спеціалізовані агентства.
- ✓ Правовий статус визначаєте відповідно до міжнародного права та статутів організацій.
- ✓ Форми взаємодії – двосторонні та багатосторонні угоди, міжнародні конвенції, спільні операції, обмін інформацією.
- ✓ Приклади операцій можна шукати у реальних кейсах (наприклад, «Operation Lionfish» Інтерполу або операції Європолу щодо кіберзлочинності).
- ✓ Основні напрями діяльності – боротьба з транснаціональною організованою злочинністю, корупцією, тероризмом, торгівлею людьми тощо.

Завдання 3.

У кожному з наведених тверджень є одна або кілька помилок. Визначте їх, виправте та сформулюйте правильне твердження.

1. Основним принципом міжнародної співпраці у сфері протидії злочинності є примус держав до участі у спільних операціях незалежно від їхньої юрисдикції.
2. Суб'єктами міжнародної співпраці можуть бути лише міжнародні організації, а держави не беруть безпосередньої участі.

3. Добровільність та суверенітет держав не мають значення у міжнародній співпраці, якщо вона здійснюється під егідою ООН.
4. Інтерпол і Європол – національні правоохоронні органи, що діють лише всередині своїх держав.
5. Міжнародна правова допомога обмежується лише наданням консультацій між державами, без участі у кримінальних провадженнях.
6. Багатостороннє співробітництво передбачає лише підписання двосторонніх договорів між державами.
7. Джерела міжнародної співпраці включають лише національні закони держав, без участі міжнародних договорів та конвенцій.
8. Проведення спільних операцій у сфері протидії злочинності можливо тільки у межах території однієї держави.
9. Права людини та міжнародні стандарти правосуддя не впливають на порядок здійснення міжнародної співпраці.
10. Принцип ефективності заходів у міжнародній співпраці означає пріоритет інтересів однієї держави над іншими учасниками.

Рекомендації:

- виправляючи помилки, звертайте увагу на принципи міжнародного права, юридичну природу організацій (Інтерпол, Європол, ООН), форми співробітництва та правові гарантії.
- Сформулюйте правильне твердження повністю, а не лише виправлене слово.

Література. Основна: 3, 18, 19, 33, 34, 39. Допоміжна: 7, 19, 21, 24, 27, 30.

Тема 2. Міжнародне співробітництво у сфері кримінальної безпеки: Інтерпол і Європол

План заняття:

1. Історичні аспекти створення Інтерполу у боротьбі з транснаціональною злочинністю.
2. Правовий статус Інтерполу у міжнародному праві.
3. Структура та основні напрями діяльності Інтерполу.
4. Міжнародні механізми співробітництва через Інтерпол.
5. Правовий статус та інституційне положення Європолу у європейській системі безпеки.
6. Структура, завдання та напрями діяльності Європолу.
7. Міжнародне співробітництво України з Інтерполом та Європолом: законодавчі та договірні основи взаємодії, компетентні органи, процедура доступу до баз даних та участі у спільних операціях.

8. Інтерпол і Європол у глобальному контексті боротьби з транснаціональною злочинністю: співвідношення компетенцій та роль у формуванні глобальної системи кримінальної безпеки.

Питання для самоконтролю.

Завдання 1. Оформлення відповідей на питання.

1. Проаналізуйте історичні передумови створення міжнародних механізмів поліцейського співробітництва. Які фактори зумовили виникнення міжнародної організації кримінальної поліції та її роль у боротьбі з транснаціональною злочинністю?
2. Охарактеризуйте правовий статус Інтерполу у системі міжнародного права. Які міжнародно-правові акти визначають його діяльність та у чому полягають особливості правосуб'єктності цієї організації?
3. Розкрийте структуру та систему органів Інтерполу. Які функції виконують Генеральна асамблея, Виконавчий комітет, Генеральний секретаріат та Національні центральні бюро?
4. Поясніть механізм міжнародного інформаційного обміну через Інтерпол. Які види повідомлень (notice system) використовуються та яку роль вони відіграють у міжнародному розшуку осіб?
5. Визначте правовий статус Європолу у системі інституцій Європейського Союзу. Які завдання та функції покладені на Європол у сфері протидії організованим та транснаціональній злочинності?
6. Проаналізуйте організаційну структуру Європолу та основні напрями його діяльності. У чому полягають особливості аналітичної та координаційної функцій цієї установи?
7. Охарактеризуйте правові та інституційні засади співробітництва України з Інтерполом та Європолом. Які державні органи України забезпечують таку взаємодію та які правові акти регулюють цю діяльність?
8. Порівняйте компетенції Інтерполу та Європолу у сфері міжнародної боротьби зі злочинністю. У чому полягають їхні спільні та відмінні функції у формуванні глобальної системи кримінальної безпеки?

Завдання 2. На основі матеріалу заняття та додаткової навчальної літератури складіть таблицю, яка порівнює Інтерпол та Європол за ключовими характеристиками та функціями.

Показник / Організація	Інтерпол	Європол
Рік створення та історичні аспекти		
Правовий статус у міжнародному праві		

Структура організації		
Основні напрями діяльності		
Форми та механізми міжнародного співробітництва		
Роль у глобальній системі кримінальної безпеки		
Співпраця з Україною: законодавчі та договірні основи		
Компетентні органи та порядок доступу до баз даних		

Завдання 3. Прочитайте матеріали заняття та додаткові джерела. Потім надайте відповіді на запитання у формі коротких аналітичних записів. Для кожного пункту надайте конкретний приклад або пропозицію щодо практичного використання:

1. Наведіть приклад успішної міжнародної операції за участю Інтерполу та поясніть, які інструменти міжнародного співробітництва були застосовані.
2. Проаналізуйте роль Європолу у боротьбі з транснаціональною організованою злочинністю. Які завдання організації найбільш ефективні?
3. Опишіть, як Україна може підвищити ефективність взаємодії з Інтерполом і Європолом на національному рівні.
4. Визначте можливі труднощі у співпраці українських органів із цими міжнародними структурами та запропонуйте шляхи їх подолання.
5. Розробіть коротку «схему взаємодії» між Національною поліцією України, Інтерполом та Європолом у випадку розшуку транснаціонального злочинця.
6. Оцініть, яку роль відіграють міжнародні стандарти та правила обміну інформацією у забезпеченні законності та прав людини під час співпраці.

Рекомендації:

- Відповіді мають бути конкретними, посилаючись на реальні механізми та міжнародні договори.
- Можна використовувати схеми, графіки або короткі таблиці для наочного відображення інформації.
- Приділіть увагу критичному аналізу: що працює добре, а що потребує вдосконалення.

Література. Основна: 32, 34, 35, 38, 39, 41. Допоміжна: 11, 13, 14, 18, 28, 29.

Тема 3. Регіональні та субрегіональні правоохоронні структури та інституційні міжнародної безпеки

План заняття:

1. Інституційно-правові засади діяльності Центру правоохоронних органів Південно-Східної Європи.
2. Моніторингові механізми Ради Європи у сфері запобігання легалізації (відмиванню) доходів та фінансуванню тероризму.
3. Інституційні засади діяльності Комітету Ради Європи з боротьби з тероризмом.
4. Механізми реалізації Конвенції про кіберзлочинність: діяльність Комітету Сторін зазначеної Конвенції.
5. Контроль за виконанням Конвенції Ради Європи про підроблення медичної продукції: діяльність Комітету Сторін цієї Конвенції.
6. Субрегіональні механізми протидії незаконному обігу наркотичних засобів: діяльність Групи співробітництва у боротьбі зі зловживанням наркотиками та їх незаконним обігом.
7. Правові засади діяльності Агентства Європейського Союзу з питань кібербезпеки.
8. Правоохоронна співпраця в межах Африканського Союзу: діяльність Африканського механізму поліцейського співробітництва.

Питання для самоконтролю

Завдання 1. Оформлення відповідей на питання.

1. Проаналізуйте інституційно-правові засади створення та діяльності Центру правоохоронних органів Південно-Східної Європи (SELEC). Які основні функції виконує ця організація у сфері регіональної боротьби з транснаціональною злочинністю?
2. Охарактеризуйте моніторингові механізми Ради Європи у сфері протидії відмиванню доходів та фінансуванню тероризму. Які завдання та інструменти використовуються для оцінювання ефективності виконання державами відповідних міжнародних стандартів?
3. Розкрийте правовий статус та функції Комітету Ради Європи з боротьби з тероризмом. Яку роль цей орган відіграє у формуванні міжнародної політики протидії терористичній діяльності?
4. Поясніть механізми реалізації Конвенції про кіберзлочинність. Які повноваження має Комітет Сторін цієї Конвенції та які форми міжнародного співробітництва застосовуються у сфері боротьби з кіберзлочинами?

5. Проаналізуйте міжнародно-правові механізми контролю за виконанням Конвенції Ради Європи про підроблення медичної продукції (MEDICRIME). Які основні напрями діяльності Комітету Сторін цієї Конвенції?
6. Охарактеризуйте субрегіональні механізми протидії незаконному обігу наркотичних засобів у межах Ради Європи. Які функції виконує Група співробітництва у боротьбі зі зловживанням наркотиками та їх незаконним обігом (Pompidou Group)?
7. Визначте правові засади діяльності Агентства Європейського Союзу з питань кібербезпеки (ENISA). Яку роль це агентство відіграє у формуванні політики кібербезпеки Європейського Союзу та координації діяльності держав-членів?
8. Проаналізуйте особливості правоохоронного співробітництва в межах Африканського Союзу. Які завдання виконує Африканський механізм поліцейського співробітництва (AFRIPOL) та яке його значення для боротьби з транснаціональною злочинністю на регіональному рівні?

Завдання 2. Ознайомтеся з матеріалами заняття та додатковими джерелами щодо діяльності організацій та механізмів співробітництва (Центр правоохоронних органів Південно-Східної Європи, Рада Європи, Комітет Сторін Конвенції про кіберзлочинність, Група співробітництва з наркотиків, Агентство ЄС з кібербезпеки, Африканський механізм поліцейського співробітництва). Заповніть таблицю за наведеними критеріями.

№	Назва організації / механізму	Юридична основа діяльності	Основні завдання / компетенції	Ключові напрями співробітництва	Приклади реалізації (операції, проєкти, рекомендації)
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					

Рекомендації до виконання:

- Вкажіть офіційні назви організацій та документи, що регламентують їх діяльність.
- У стовпці «Основні завдання / компетенція» виділіть повноваження у сфері кримінальної безпеки, фінансових злочинів, кібербезпеки та боротьби з тероризмом.
- Наведіть реальні приклади співпраці чи операцій для наочного розуміння механізмів роботи організацій.

Завдання 3. Ознайомтеся з наведеними кейсами. Проаналізуйте кожен кейс за такими критеріями:

- Яка організація/механізм співпраці була задіяна?
- Яка юридична основа або міжнародний документ регулює діяльність у цьому випадку?
- Які дії здійснили компетентні органи?
- Які результати досягнуті?
- Які висновки можна зробити щодо ефективності міжнародної співпраці?

Кейси для аналізу:

Кейс 1: Спільна операція Європолу та правоохоронних органів кількох держав-членів ЄС щодо викриття транснаціональної злочинної мережі, що займалася контрабандою наркотиків.

Кейс 2: Залучення Центру правоохоронних органів Південно-Східної Європи та Національної поліції України у боротьбі з організованими групами, що займалися фінансовими злочинами та відмиванням коштів.

Кейс 3: Співпраця України та Інтерполу для розшуку і затримання підозрюваного у кіберзлочинах на міжнародному рівні за допомогою баз даних та червоних повідомлень.

Література. Основна: 1, 17, 19, 21, 34, 39. Допоміжна: 5, 10, 15, 16, 17, 22.

Змістовий модуль 2

Тема 4. Міжнародні стандарти правоохоронної діяльності у сфері міжнародного кримінального права

План заняття:

1. Історико-правові передумови формування міжнародного кримінального права.

2. Нюрнберзький та Токійський процеси як прецеденти міжнародного кримінального судочинства.
3. Міжнародні трибунали щодо колишньої Югославії та Руанди: роль для формування міжнародного кримінального права.
4. Гібридні суди як інноваційна форма міжнародного кримінального правосуддя.
5. Юрисдикційна компетенція Міжнародного кримінального суду.
6. Римський статут МКС (1998) як фундаментальне джерело міжнародного кримінального права.
7. Класифікація міжнародних злочинів у міжнародному кримінальному праві.
8. Співвідношення міжнародного гуманітарного та міжнародного кримінального права.

Питання для самоконтролю

Завдання 1. Оформлення відповідей на питання.

1. Проаналізуйте історико-правові передумови формування міжнародного кримінального права. Які фактори та події сприяли його становленню у ХХ столітті?
2. Поясніть значення Нюрнберзького та Токійського процесів як прецедентів міжнародного кримінального судочинства. Які ключові принципи права були закріплені у цих процесах?
3. Охарактеризуйте роль міжнародних трибуналів щодо колишньої Югославії та Руанди у розвитку міжнародного кримінального права. Які основні юридичні та процедурні новації були запроваджені цими судовими органами?
4. Розкрийте природу та особливості гібридних судів як інноваційної форми міжнародного кримінального правосуддя. У чому їх переваги та обмеження порівняно з класичними міжнародними трибуналами?
5. Проаналізуйте юрисдикційну компетенцію Міжнародного кримінального суду (МКС). Які категорії злочинів підпадають під його юрисдикцію та як встановлюється територіальна та персональна компетенція?
6. Поясніть значення Римського статуту МКС (1998) як фундаментального джерела міжнародного кримінального права. Які ключові положення закріплюють принципи міжнародної відповідальності за злочини?
7. Охарактеризуйте класифікацію міжнародних злочинів у міжнародному кримінальному праві. Як відрізняються злочини геноциду, злочини проти людяності, воєнні злочини та злочин агресії?

8. Проаналізуйте співвідношення міжнародного гуманітарного та міжнародного кримінального права. Які механізми забезпечують взаємодію цих двох галузей та уникнення конфлікту норм?

Завдання 2. Ознайомтеся з темою заняття та основними джерелами міжнародного кримінального права (Нюрнберзький та Токійський процеси, міжнародні трибунали, гібридні суди, МКС). Складіть таблицю, в якій для кожної форми судочинства буде зазначено такі характеристики.

Форма міжнародного судочинства	Період/дата створення	Основна юрисдикція	Тип злочинів, що розглядаються	Роль у розвитку міжнародного кримінального права	Основні досягнення/результати

Завдання 3. Прочитайте наведені твердження. Позначте кожне як «Правда» або «Хибно» та виправте помилкові твердження, якщо такі є.

1. Непривілейовані комбатанти мають право на участь у бойових діях, але не користуються захистом як військовополонені за Женевськими конвенціями.
2. Привілейовані комбатанти, захоплені під час збройного конфлікту, мають право на статус військовополонених і відповідний захист.
3. Шпигуни під час виконання розвідувальних завдань користуються повним захистом за міжнародним гуманітарним правом.
4. Особи, що беруть участь у збройних діях без належного військового підпорядкування, можуть бути притягнуті до кримінальної відповідальності як непривілейовані комбатанти.
5. Міжнародні трибунали розглядають лише злочини, пов'язані з геноцидом, злочинами проти людяності та воєнними злочинами.
6. Гібридні суди поєднують національні та міжнародні правові норми і можуть притягувати до відповідальності як привілейованих, так і непривілейованих комбатантів.
7. Під час міжнародного збройного конфлікту цивільні особи не можуть здійснювати будь-яких бойових дій і користуються повним захистом.
8. Непривілейовані комбатанти під час затримання мають право на судовий розгляд у зв'язку з воєнними злочинами, але не на статус військовополонених.

9. Шпигунство, скоєне у мирний час, є міжнародним злочином і розглядається виключно Міжнародним кримінальним судом.
10. Право міжнародного гуманітарного права передбачає, що комбатанти, які порушують закони війни, можуть бути притягнуті до кримінальної відповідальності незалежно від їхнього статусу.

Література. Основна: 8, 10, 19, 22, 25, 37. Допоміжна: 1, 4, 8, 9, 12, 25.

Тема 5. Екстрадиція у системі міжнародного співробітництва під час кримінального провадження: теоретико-прикладні аспекти

План заняття:

1. Поняття екстрадиції та її місце в системі міжнародної правової допомоги.
2. Класифікація екстрадиції та її функціональні різновиди
3. Моделі (системи) екстрадиції у світовій практиці: характеристика договірної, взаємної та універсальної систем екстрадиції.
4. Матеріально-правові підстави та процесуальні умови здійснення екстрадиції.
5. Процедура міждержавної взаємодії при здійсненні екстрадиції: порядок офіційних зносин між компетентними органами запитуючої та запитуваної держави, вимоги до змісту та форми запиту про видачу, строки та способи комунікації.
6. Стадійність екстрадиційного провадження: характеристика основних етапів: встановлення місцезнаходження особи, її затримання, тимчасовий арешт, перевірка екстрадиційного запиту, прийняття рішення про видачу.
7. Процесуальні гарантії та стандарти захисту прав особи, щодо якої розглядається питання про екстрадицію.
8. Судовий контроль та порядок оскарження рішень у сфері екстрадиції.

Питання для самоконтролю

Завдання 1. Оформлення відповідей на питання.

1. Проаналізуйте поняття екстрадиції та її місце в системі міжнародної правової допомоги. Які функції вона виконує у забезпеченні міжнародної кримінальної юстиції?
2. Охарактеризуйте класифікацію екстрадиції та її функціональні різновиди. У чому полягає відмінність між адміністративною, судовою та політичною екстрадицією?
3. Поясніть моделі (системи) екстрадиції у світовій практиці. Які ключові відмінності між договірною, взаємною та універсальною системами екстрадиції та як вони впливають на ефективність правозастосування?

4. Проаналізуйте матеріально-правові підстави та процесуальні умови здійснення екстрадиції. Які критерії обов'язково повинні бути дотримані для законності видачі особи?
5. Розкрийте процедуру міждержавної взаємодії при здійсненні екстрадиції. Які вимоги пред'являються до змісту та форми екстрадиційного запиту та як визначаються строки та способи його комунікації?
6. Поясніть стадійність екстрадиційного провадження. Які основні етапи включає процес, починаючи від встановлення місцезнаходження особи до прийняття рішення про видачу?
7. Охарактеризуйте процесуальні гарантії та стандарти захисту прав особи, щодо якої розглядається питання про екстрадицію. Які міжнародні стандарти та національні механізми захисту прав людини повинні бути забезпечені?
8. Проаналізуйте роль судового контролю та порядок оскарження рішень у сфері екстрадиції. Як забезпечується баланс між міжнародним співробітництвом та захистом прав особи?

Завдання 2. Складіть таблицю, у якій узагальніть ключові аспекти екстрадиційного провадження на основі плану заняття. У таблиці зазначте: стадію провадження, її зміст, відповідальні органи та правові підстави.

№ стадії	Назва стадії	Зміст та ключові дії	Відповідальні органи	Нормативно-правова підстава
1	Встановлення місцезнаходження особи			
2	Затримання та тимчасовий арешт			
3	Перевірка екстрадиційного запиту			
4	Прийняття рішення про видачу			
5	Судовий контроль			

Завдання 3. Уявіть, що держава А направила запит про екстрадицію громадянина своєї країни, який перебуває на території держави Б. На підставі отриманого матеріалу:

1. Визначте, до якої моделі екстрадиції належить ситуація (договірна, взаємна чи універсальна).
2. Проаналізуйте, які матеріально-правові підстави дозволяють державі Б розглянути запит.
3. Опишіть процедуру міждержавної взаємодії: хто від держави А готує запит, які документи він має містити, строки та способи комунікації.
4. Розробіть схему стадій екстрадиційного провадження для цього конкретного випадку.
5. Вкажіть, які процесуальні гарантії та права має особа, щодо якої подано екстрадиційний запит.
6. Проаналізуйте можливі підстави для відмови у видачі особи та механізми оскарження рішення.

Література. Основна: 3, 5, 6, 11, 12, 20. Допоміжна: 7, 21, 24, 25, 27.

Тема 6. Визнання, виконання вироків судів іноземних держав та передача засуджених осіб як форми міжнародного співробітництва у кримінальному провадженні

План заняття:

1. Правова природа та співвідношення інститутів визнання іноземних вироків і передачі засуджених осіб
2. Види та моделі визнання і виконання вироків судів іноземних держав.
3. Міжнародно-правові та національні підстави реалізації зазначених форм співробітництва.
4. Передача засуджених осіб: поняття, цілі та гуманітарне спрямування інституту.
5. Процесуальні умови та критерії здійснення передачі засуджених осіб.
6. Порядок ініціювання, розгляду та прийняття рішення щодо визнання, виконання вироку та передачі засудженого.
7. Організація виконання іноземного вироку та адаптація покарання до національного законодавства.
8. Гарантії прав засуджених і механізми контролю під час виконання іноземних вироків та після передачі особи.

Питання для самоконтролю

Завдання 1. Оформлення відповідей на питання.

1. Проаналізуйте правову природу інститутів визнання іноземних вироків та передачі засуджених осіб. Які цілі переслідує міжнародне правове співробітництво у цій сфері?

2. Охарактеризуйте види та моделі визнання і виконання вироків судів іноземних держав. Які практичні відмінності існують між двосторонніми, багатосторонніми та універсальними моделями?
3. Розкрийте міжнародно-правові та національні підстави реалізації зазначених форм співробітництва. Як національне законодавство імплементує міжнародні договори у цій сфері?
4. Поясніть поняття та гуманітарне спрямування передачі засуджених осіб. Як цей інститут сприяє дотриманню прав людини та ресоціалізації засуджених?
5. Проаналізуйте процесуальні умови та критерії здійснення передачі засуджених осіб. Які документи та процедури є обов'язковими для легітимності передачі?
6. Опишіть порядок ініціювання, розгляду та прийняття рішення щодо визнання, виконання вироку та передачі засудженого. Яка роль компетентних органів у цих процесах?
7. Розкрийте особливості організації виконання іноземного вироку та адаптації покарання до національного законодавства. Які механізми забезпечують відповідність покарання національним стандартам?
8. Проаналізуйте гарантії прав засуджених та механізми контролю під час виконання іноземних вироків та після передачі особи. Як міжнародні стандарти та судова практика забезпечують дотримання прав людини?

Завдання 2. На основі плану заняття складіть таблицю, у якій узагальніть ключові аспекти визнання іноземних вироків та передачі засуджених осіб. У таблиці зазначте: назву інституту, його зміст, правові підстави та особливості застосування.

№	Інститут	Зміст та цілі	Міжнародно-правові підстави	Національні підстави	Особливості застосування
1	Визнання іноземного вироку				
2	Виконання іноземного вироку				
3	Передача засуджених осіб				

Завдання 3. Позначте, які твердження правильні (П), а які — хибні (Х). У разі хибності виправте твердження на такі, що містять правильну інформацію.

1. Передача засуджених осіб завжди здійснюється лише за згодою особи, що передається.
2. Визнання іноземного вироку в Україні не потребує жодного аналізу його відповідності національному законодавству.
3. Міжнародні договори про передачу засуджених осіб встановлюють мінімальні гарантії прав людини для переданих осіб.
4. Виконання іноземного вироку в національній юрисдикції може включати адаптацію виду покарання до національного законодавства.
5. Процесуальні умови передачі засуджених осіб регламентуються лише нормами національного права.
6. Визнання іноземного вироку не може здійснюватися, якщо він суперечить основним принципам правосуддя в державі запиту.
7. Підставою для відмови у передачі засудженого особи завжди є тяжкість злочину, за який він засуджений.
8. Ініціювання процедури передачі засудженого особи може здійснювати як держава, що засудила, так і держава перебування засудженого.
9. Передача засуджених осіб має виключно гуманітарний характер та спрямована на покращення соціальної реабілітації.
10. Визнання та виконання іноземних вироків є формою міжнародного співробітництва у сфері кримінальної юстиції.

Література. Основна: 5, 6, 7, 12, 20, 34. Допоміжна: 3, 7, 21, 23, 25.

Тема 7. Міжнародно-правові стандарти поводження із засудженими та механізми їх забезпечення

План заняття:

1. Генеза міжнародних стандартів у сфері поводження із засудженими.
2. Міжнародні тюремні конгреси як передумова кодифікації пенітенціарних принципів.
3. Універсальні акти системи ООН як нормативна основа формування стандартів поводження із засудженими.
4. Заборона катувань як імперативний стандарт поводження із засудженими.
5. Європейський механізм превенції катувань: компетенція та практика Комітету проти катувань.
6. Універсальні мінімальні стандарти ООН: зміст та значення Правил Нельсона Мандели.
7. Регіональні стандарти Ради Європи: Європейські пенітенціарні правила.

8. Практика Європейського суду з прав людини як джерело конкретизації стандартів поведження із засудженими

Питання для самоконтролю.

Завдання 1. Оформлення відповідей на запитання.

1. Проаналізуйте генезу міжнародних стандартів у сфері поведження із засудженими. Які історичні події та правові концепції вплинули на їх формування?
2. Охарактеризуйте роль міжнародних тюремних конгресів у кодифікації пенітенціарних принципів. Які результати та рекомендації цих конгресів стали фундаментом сучасних стандартів?
3. Розкрийте значення універсальних актів системи ООН як нормативної основи для формування стандартів поведження із засудженими. Як ці акти впливають на національні системи пенітенціарного права?
4. Поясніть принцип заборони катувань як імперативного стандарту міжнародного права. Які механізми забезпечення його дотримання існують у міжнародній та національній практиці?
5. Охарактеризуйте Європейський механізм превенції катувань, його компетенцію та практику Комітету проти катувань. Як діяльність цього механізму впливає на національні пенітенціарні системи?
6. Проаналізуйте зміст та значення універсальних мінімальних стандартів ООН, зокрема Правил Нельсона Мандели, для забезпечення прав засуджених.
7. Розкрийте особливості регіональних стандартів Ради Європи, зокрема Європейських пенітенціарних правил, та їх роль у гармонізації національних норм.
8. Проаналізуйте практику Європейського суду з прав людини як джерело конкретизації стандартів поведження із засудженими. Наведіть приклади рішень, що вплинули на зміни національного законодавства.

Завдання 2. На основі теми заняття складіть порівняльно-аналітичну таблицю, у якій відобразить основні етапи формування та сучасні міжнародні стандарти поведження із засудженими.

У таблиці необхідно показати:

1. історичний розвиток стандартів;
2. ключові міжнародні документи;
3. інституції, що забезпечують їх реалізацію;
4. основні принципи поведження із засудженими;
5. значення цих стандартів для національних пенітенціарних систем.

№	Етап / міжнародний механізм формування стандартів	Основні міжнародні акти / документи	Орган або інституція	Ключові принципи поведження із засудженими	Значення для розвитку пенітенціарної системи
1	Гене́за міжнародних стандартів				
2	Міжнародні тюремні конгреси				
3	Універсальні акти системи ООН				
4	Заборона катувань				
5	Європейський механізм превенції катувань				
6	Мінімальні стандартні правила ООН				
7	Стандарти Ради Європи				
8	Практика ЄСПЛ				

Завдання 3. Ознайомтеся з наведеними ситуаціями та проаналізуйте їх з точки зору міжнародних стандартів поведження із засудженими. Під час аналізу використовуйте положення міжнародних актів системи ООН, регіональні стандарти Ради Європи та практику Європейський суд з прав людини.

Для кожного кейсу необхідно:

1. Визначити, які міжнародні стандарти або принципи можуть бути порушені.
2. Назвати міжнародні документи, що регулюють відповідні питання.
3. Пояснити, які права засудженого були порушені або можуть бути порушені.

4. Запропонувати можливі правові механізми захисту.

Кейс 1

У виправній установі засудженого утримують у камері площею 8 м² разом із трьома іншими особами. Камера погано провітрюється, природне освітлення майже відсутнє, а прогулянки на свіжому повітрі дозволяються лише двічі на тиждень по 20 хвилин.

Питання для аналізу:

- Чи відповідають такі умови міжнародним стандартам тримання засуджених?
- Які положення міжнародних документів регулюють умови тримання у місцях позбавлення волі?
- Чи може така ситуація розглядатися як нелюдське або таке, що принижує гідність, поводження?

Кейс 2

Під час обшуку в установі виконання покарань працівники застосували фізичну силу до засудженого, який відмовився виконувати наказ негайно залишити камеру. Після цього його помістили до дисциплінарного ізолятора на 15 діб без можливості контакту з адвокатом.

Питання для аналізу:

- Чи може така поведінка адміністрації порушувати міжнародні стандарти заборони катувань?
- Які міжнародні механізми контролю можуть перевіряти подібні ситуації?
- Які гарантії повинні бути забезпечені засудженому під час дисциплінарних процедур?

Кейс 3

Засудженому іноземцю, який не володіє мовою держави, відмовили у перекладачі під час дисциплінарного провадження. Він підписав документи, не розуміючи їх змісту.

Питання для аналізу:

- Які міжнародні стандарти гарантують право засудженого на розуміння процедур?
- Чи можуть такі дії порушувати право на справедливе поводження?
- Яку роль у подібних справах може відігравати практика Європейський суд з прав людини?

Завдання для оформлення результатів

Результати аналізу оформіть у вигляді короткої таблиці:

Кейс	Потенційне порушення стандартів	Міжнародні акти	Обґрунтування	Можливі механізми захисту
-------------	--	------------------------	----------------------	----------------------------------

Література. Основна: 12, 20, 22, 25, 27, 42. Допоміжна: 2, 3, 7, 20, 23, 26.

3. САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна підготовка здобувачів вищої освіти у межах вивчення навчальної дисципліни «Міжнародна співпраця у сфері протидії злочинності» виступає важливим чинником для поглиблення теоретичних знань та формування практичних компетентностей. Цей вид освітньої діяльності спрямований на активне засвоєння нового навчального матеріалу, розвиток аналітичного мислення та вміння застосовувати отримані знання у межах конкретних юридичних ситуацій.

Основними формами самостійної роботи здобувачів вищої освіти у цьому випадку є:

1. поглиблене опрацювання матеріалів лекційних занять та рекомендованої навчально-наукової літератури відповідно до тематичних розділів навчальної дисципліни;
2. підготовка до активної участі в обговореннях відповідних тем практичних (семінарських) занять;
3. підготовка письмових відповідей на блок питань для самоконтролю з відповідних тем;
4. використання ресурсів електронних інформаційних мереж для розширення кола джерел інформації, необхідних для якісної підготовки до практичних (семінарських) занять;
5. вивчення окремих тем, що виносяться на самостійне опрацювання, складання до них письмових конспектів.

Ефективність виконання самостійної роботи здобувачами вищої освіти оцінюється через систему поточного та підсумкового контролю. Основними формами виявлення результативності та ефективності самостійного вивчення є представлення та обговорення підготовлених доповідей, участь у поточному модульному контролі знань, аналіз і перевірка письмових відповідей, а також підсумкове оцінювання успішності здобувачів вищої освіти в межах сесійного періоду.

4. ІНДИВІДУАЛЬНІ НАУКОВО-ДОСЛІДНІ ЗАВДАННЯ

В умовах функціонування кредитно-модульної системи організації освітнього процесу однією з ключових форм є індивідуальна навчальна діяльність здобувачів вищої освіти. У межах вивчення навчальної дисципліни «Міжнародна співпраця у сфері протидії злочинності» така форма роботи передбачає самостійне виконання реферативного дослідження з обраної тематики, а також підготовку мультимедійної презентації, яка розкриває основні положення обраного питання.

Теми для написання рефератів та створення мультимедійної презентації:

1. Теоретико-правові засади міжнародної співпраці держав у сфері протидії транснаціональній злочинності.
2. Принципи міжнародної співпраці у сфері боротьби зі злочинністю: зміст та сучасні виклики реалізації.
3. Міжнародна правова допомога у кримінальних справах як інструмент протидії транснаціональній злочинності.
4. Нормативно-правові джерела міжнародного співробітництва у боротьбі зі злочинністю: сучасні тенденції розвитку.
5. Роль міжнародних організацій у формуванні глобальної системи кримінальної безпеки.
6. Інституційні механізми міжнародної взаємодії правоохоронних органів у боротьбі з організованою злочинністю.
7. Правовий статус та сучасні напрями діяльності Інтерпол у боротьбі з транснаціональною злочинністю.
8. Механізми міжнародного поліцейського співробітництва через систему Інтерпол.
9. Особливості використання баз даних Інтерполу у міжнародному кримінальному розшуку.
10. Інституційно-правова природа діяльності Європол у системі безпеки Європейського Союзу.
11. Співробітництво України з Європол: правові механізми та перспективи розвитку.
12. Порівняльно-правовий аналіз компетенції Інтерпол та Європол у боротьбі з транснаціональною злочинністю.
13. Роль інституцій Рада Європи у формуванні міжнародних стандартів боротьби з тероризмом.
14. Міжнародно-правові механізми протидії кіберзлочинності в рамках Рада Європи.
15. Правові засади діяльності Агентство Європейського Союзу з питань кібербезпеки (ENISA) у системі кібербезпеки ЄС.

16. Роль Євроюст у координації міжнародного співробітництва у сфері кримінальної юстиції.
17. Значення діяльності Європейська агенція прикордонної та берегової охорони (Frontex) у протидії транскордонній злочинності.
18. Субрегіональні механізми боротьби з незаконним обігом наркотиків у Європі.
19. Історико-правові передумови формування міжнародного кримінального права.
20. Значення Нюрнберзький процес для розвитку міжнародного кримінального правосуддя.
21. Правова спадщина Токійський процес у становленні міжнародної кримінальної юстиції.
22. Міжнародні кримінальні трибунали як інструмент притягнення до відповідальності за міжнародні злочини.
23. Гібридні суди у системі міжнародного кримінального правосуддя: поняття та правова природа.
24. Юрисдикційна компетенція Міжнародний кримінальний суд у сучасному міжнародному праві.
25. Значення Римський статут Міжнародного кримінального суду для розвитку міжнародного кримінального права.
26. Класифікація міжнародних злочинів у міжнародному кримінальному праві.
27. Екстрадиція як форма міжнародного співробітництва у кримінальному провадженні.
28. Сучасні моделі екстрадиції у міжнародному праві: порівняльно-правовий аналіз.
29. Процесуальні гарантії прав людини під час здійснення екстрадиційного провадження.
30. Судовий контроль у процедурах екстрадиції: міжнародно-правові стандарти.
31. Визнання та виконання вироків судів іноземних держав у міжнародному кримінальному співробітництві.
32. Правові підстави та процедура виконання іноземних вироків у національних правових системах.
33. Міжнародно-правові механізми передачі засуджених осіб для відбування покарання.
34. Гарантії прав засуджених осіб у процедурах міжнародної передачі.
35. Міжнародно-правові стандарти поводження із засудженими у системі Організація Об'єднаних Націй.

36. Значення Правила Нельсона Мандели у формуванні сучасних пенітенціарних стандартів.
37. Європейські стандарти поводження із засудженими у практиці Європейський суд з прав людини.
38. Заборона катувань як імперативна норма міжнародного права у сфері виконання покарань.
39. Європейські пенітенціарні стандарти та їх вплив на реформування національних пенітенціарних систем.
40. Міжнародний моніторинг дотримання прав засуджених у пенітенціарних установах.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. African Union Convention On Preventing And Combating Corruption. AU.int : веб-сайт. URL: https://au.int/sites/default/files/treaties/36382-treaty-0028_-_african_union_convention_on_preventing_and_combating_corruption_e.pdf
2. Arab Anti-Corruption Convention. Star.worldbank.org : веб-сайт. URL: <https://star.worldbank.org/sites/star/files/Arab-Convention-Against-Corruption.pdf>
3. Віденська конвенція про право міжнародних договорів: Конвенція Орг. Об'єдн. Націй від 23.05.1969: станом на 13 червня 1986 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_118#Text
4. Декларація Організації Об'єднаних Націй про боротьбу з корупцією і хабарництвом у міжнародних комерційних операціях : Декларація Орг. Об'єдн. Націй від 16.12.1996. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_369#Text
5. Договір між Україною і Литовською Республікою про правову допомогу та правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах: Договір Україна від 07.07.1993: станом на 20 листопада 1994 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/440_002#Text
6. Договір між Україною і Республікою Польща про правову допомогу та правові відносини у цивільних і кримінальних справах: Договір Україна від 24.05.1993: станом на 10 січня 2011 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/616_174#Text
7. Договір між Україною та Сполученими Штатами Америки про взаємну правову допомогу у кримінальних справах: Договір Україна від 22.07.1998: станом на 10 люте 2000 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/840_019#Text
8. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 8 червня 1977 року: Протокол Орг. Об'єдн. Націй від 08.06.1977: станом на 8 грудня 2005 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_199#Text
9. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується прийняття додаткової відмітної емблеми (Протокол III): Протокол Орг. Об'єдн. Націй від 08.12.2005: станом на 22 жовтня 2009 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g74#Text
10. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв збройних конфліктів неміжнародного

- характеру (Протокол II), від 8 червня 1977 року: Протокол Орг. Об'єдн. Націй від 08.06.1977: станом на 8 груд. 2005 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_200#Text
11. Другий додатковий протокол до Європейської конвенції про взаємну допомогу у кримінальних справах: Протокол Ради Європи від 08.11.2001: станом на 1 черв. 2011 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_518#Text
  12. Європейська конвенція про взаємну допомогу у кримінальних справах: Конвенція Ради Європи від 20.04.1959: станом на 8 листоп. 2001 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_036#Text
  13. Європейський кодекс поліцейської етики та Пояснювальний меморандум (2001). Human Rights Education Associates : веб-сайт. URL: https://hrea.org/wp-content/uploads/2021/02/Recommendation-Rec200110_European-Code-of-Police-Ethics_Ukrainian.pdf
  14. Європейські пенітенціарні (в'язничні) правила: Рек. Ради Європи від 12.02.1987: станом на 11 січ. 2006 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_032#Text
  15. Загальна декларація прав людини: Декларація Орг. Об'єдн. Націй від 10.12.1948. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text
  16. Кодекс поведінки службовців органів правопорядку, затверджений резолюцією Генеральної Асамблеї ООН (1979). Право.org.ua: веб-сайт. URL: https://pravo.org.ua/wp-content/uploads/old/files/Criminal%20justice/PS_05_4_2_001.pdf
  17. Конвенція з боротьби з підкупом посадових осіб іноземних держав під час здійснення міжнародних ділових операцій. OECD : веб-сайт. URL: <https://legalinstruments.oecd.org/api/download/?uri=/public/1263e25e-7c90-4ee9-8c11-df45b7605ba4.pdf>
  18. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції: Конвенція Орг. Об'єдн. Націй від 31.10.2003: станом на 18 жовтня 2006 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16#Text
  19. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності: Конвенція Орг. Об'єдн. Націй від 15.11.2000: станом на 4 лют. 2004 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_789#Text
  20. Конвенція про взаємодопомогу в кримінальних справах між державами-членами Європейського Союзу : Конвенція Європ. Союзу від 29.05.2000. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_238#Text
  21. Конвенція про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом: Конвенція Ради Європи від 08.11.1990:

- станом на 17 груд. 1997 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_029#Text
22. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод: Конвенція Ради Європи від 04.11.1950: станом на 1 серп. 2021 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
23. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання: Конвенція Орг. Об'єдн. Націй від 10.12.1984: станом на 13 листопада 1998 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_085#Text
24. Міжамериканська конвенція проти корупції: Конвенція Орг. Америк. Держав від 29.03.1996. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998_089#Text
25. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права: Пакт Орг. Об'єдн. Націй від 16.12.1966: станом на 19 жовт. 1973 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text
26. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права: Пакт Орг. Об'єдн. Націй від 16.12.1966: станом на 19 жовт. 1973 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042#Text
27. Мінімальні стандартні правила поводження з в'язнями: Правила Орг. Об'єдн. Націй від 30.08.1955. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_212#Text
28. Основоположні принципи застосування сили та вогнепальної зброї службовцями органів правопорядку, прийняті VIII Конгресом ООН з попередження злочинності та поводження з порушниками (1990). Право.org.ua : веб-сайт. URL: https://pravo.org.ua/wp-content/uploads/old/files/Criminal%20justice/FileName_001.pdf
29. Посібник з питань ефективного розслідування і документування фактів катувань та іншого жорстокого, нелюдського та такого, що принижує гідність, поводження та покарання (Стамбульський протокол) від 1999 р. Ukraine.un.org : веб-сайт. URL: <https://ukraine.un.org/sites/default/files/2021-06/Istanbul%20Protocol%20in%20Ukrainian.pdf>
30. Посібник із судової практики Європейської конвенції з прав людини «Права ув'язнених» (оновлена редакція від 31.08.2024). European Court of Human Rights: веб-сайт. URL: https://ks.echr.coe.int/documents/d/echr-ks/guide_prisoners_rights_ukr
31. Правовий порада для засуджених до позбавлення волі. Рада Європи: веб-сайт. URL: <https://surl.lu/gehgpm>
32. Про затвердження Інструкції про порядок використання правоохоронними органами України інформаційної системи Міжнародної організації

- кримінальної поліції - Інтерпол: Наказ М-ва внутр. справ України від 17.08.2020 № 613/380/93/228/414/510/2801/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0849-20#Text>
33. Про затвердження Положення про порядок укладення, виконання та денонсації міжнародних договорів України міжвідомчого характеру: Постанова Каб. Міністрів України від 17.06.1994 № 422: станом на 11 травня 2006 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/422-94-п#Text>
34. Про міжнародні договори України: Закон України від 29.06.2004 № 1906-IV: станом на 15 березня 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#Text>
35. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII: станом на 16 серпня 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
36. Резолюція Парламентської Асамблеї Ради Європи № 690 «Про Декларацію про поліцію» (1979). Право.org.ua : веб-сайт. URL: <https://pravo.org.ua/wp-content/uploads/old/files/Criminal%20justice/rezol.pdf>
37. Римський статут міжнародного кримінального суду: Статут Міжнар. судів від 17.07.1998: станом на 21 серпня 2024р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_588#Text
38. Статут Міжнародної організації кримінальної поліції Інтерполу: Статут Міжнар. орг. кримін. поліції від 13.06.1956: станом на 4 квітня 2024 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_142#Text
39. Статут Організації Об'єднаних Націй. Unic.un.org: веб-сайт. URL: https://unic.un.org/aroundworld/unics/common/documents/publications/uncharter/UN%20Charter_Ukrainian.pdf (дата звернення: 28.07.2025).
40. Текст проєкту нового Кримінального кодексу України. EUAM.Ukraine : веб-сайт. URL: <https://newcriminalcode.org.ua/criminal-code>
41. Угода між Україною та Європейським поліцейським офісом про оперативне та стратегічне співробітництво: Угода Україна від 14.12.2016: станом на 9 лютого 2023 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_001-16#Text
42. Факультативний протокол до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведіння та покарання: Протокол Орг. Об'єдн. Націй від 18.12.2002: станом на 21 липня 2006 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_f48#Text

Допоміжна:

1. Аносова Ю. В. Юрисдикція міжнародних судових органів щодо злочину геноциду : дис... канд. юрид. наук: 12.00.11. Київ, 2018. 270 с.
2. Батиргареева В. С. Питання боротьби з рецидивною злочинністю у матеріалах Конгресів ООН щодо запобігання злочинності та поведження з правопорушниками. *Наукові дослідження*. 2020. №39. С. 23–31.
3. Василик В. В. Правові засади регулювання та захисту прав громадян, засуджених до позбавлення волі в Україні. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2020. №4(117). С. 45–52.
4. Владишевська В. В. Поняття міжнародних стандартів у сфері правосуддя: особливості термінології та класифікації. *Проблеми та судження*. 2016. №3. С. 47–50.
5. Гавриленко В. В. Імплементация міжнародно-правових стандартів щодо попередження (превенції) правопорушень та злочинів в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право»*. 2024. Вип.85: частина 4. С. 226–232.
6. Голіна В. В., Колодяжний М. Г. Конгреси ООН: перспективи використання їх рекондацій у плануванні та здійсненні заходів запобігання злочинності в Україні. *Проблеми боротьби зі злочинністю*. 2010. №108. С. 169–177.
7. Гринчак В. А., Земан І. В., Когутич І. І., Марін О. К. Міжнародне кримінальне право (співробітництво держав у протидії злочинності): підручник. Харків : Право. 2019. 440 с.
8. Гутник В. Міжнародний кримінальний суд : навчальний посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2023. 194 с.
9. Добровінський А. В. Європейські стандарти діяльності поліції та їх реалізація. *Сучасна європейська поліцейстика та можливості її використання в діяльності Національної поліції України*. 2019. №2. С. 102–104.
10. Довженко Я. М. Міжнародно-правові стандарти протидії корупційним злочинам. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2019. № 5. С. 45–48.
11. Житний О. О., Рибалко Г. С., Слінько Д. С. Основи кримінальної політики Європейського Союзу : навч. посіб. Харків, 2022. 147 с.
12. Здреник І. В., Повалена М. В., Савайда О. І. Міжнародні стандарти професійної етики поліцейських. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. №3. С. 34–37.
13. Зуєв В. В. Інтерпол та Україна: нормативно-правові основи та сучасний стан співробітництва. *Юридичний вісник*. 2023. №3. С. 173–180.
14. Ігонін Р. В., Паніотов Є. К. Джерельна база та перспективи дослідження Національного центрального бюро Інтерполу з позицій адміністративно-

- правової науки. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право»*. 2017. № 43. Том 2. С. 52–56.
15. Кісілевич-Чорнойван О. М., Шашкова-Журавель І. О. Правові аспекти протидії корупції на міжнародному рівні. *Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління*. 2018. № 1. С. 31–42.
16. Лисенко В. І., Леміш О. О. Міжнародні стандарти боротьби з корупцією. *Пріоритетні напрями діяльності НПУ*. 2018. № 2. С. 127–131.
17. Мазійчук В. А. Міжнародне співробітництво правоохоронних органів щодо запобігання та протидії корупції в судових органах України. *Актуальні проблеми юридичної науки*. 2023. №4 (41). С. 158–163.
18. Мащенко В.С. Система принципів адміністративної діяльності Національної поліції України. *Юридичний вісник*. 2024. №4. С. 79–87.
19. Нуруллаєв І. С. Особливості універсально-правового механізму міжнародного співробітництва в боротьбі з окремими видами злочинів (на прикладі корупції). *Вісник НГУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право*. 2017. № 1/2(33/34). С. 230–237.
20. Олефір Л. І. Міжнародні стандарти захисту прав засуджених та ув'язнених. *Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство»*. 2024. №4. С. 550–554.
21. Підгородинська А. В. Міжнародне співробітництво у кримінальному провадженні: поняття та процесуальні форми. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки»*. 2015. Вип. 4. Том 3. С. 114–118.
22. Половинкіна Р. Ю. Роль міжнародних організацій у боротьбі з корупцією: теоретичний аспект. *Право та державне управління*. 2019 № 2 (35). Т. 1. С. 24–29.
23. Романов М. В. Захист прав засудженого як правовий феномен. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. №7. С. 334–337.
24. Скулиш Є. Д., Глушков В. О. Поняття транснаціональної організованої злочинності та її співвідношення з тероризмом. *Право і суспільство*. 2012. №2. С. 190–194.
25. Созанський Т. І., Броневицька О. М. Міжнародне кримінальне право : навч. посіб. Львів : ЛДВС, 2024. 472 с.
26. Телефанко Б. М. Міжнародні стандарти забезпечення прав засуджених. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. №12. С. 488–491.
27. Ткаля О. В. Щодо розуміння транснаціональної організованої злочинності. *Новітні кримінально-правові дослідження*. 2019. №2. С. 74–84.

28. Чорний С. В. Міжнародні акти, які розповсюджуються на організацію та діяльність підрозділів Національного центрального бюро Інтерполу. *Наукові записки. Серія «Право»*. 2022. №12. С. 138–142.
29. Чуєнко В. І. Правові аспекти діяльності Національного центрального бюро Інтерполу. *Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом. Серія «Юридичні науки»*. 2021. Вип. 1(60). С. 58–61.
30. Шкурко В. І. Окремі питання протидії транснаціональній злочинності як загрози світовій економіці в умовах глобалізації. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2019. №1. С. 104–108.

Корисні інформаційні ресурси:

1. Організація Об'єднаних Націй (United Nations): <https://www.un.org/>
2. Управління ООН з наркотиків і злочинності (UNODC): <https://www.unodc.org/>
3. Інтерпол (INTERPOL): <https://www.interpol.int/>
4. Європол (Europol): <https://www.europol.europa.eu/>
5. Євроюст (Eurojust): <https://www.eurojust.europa.eu/>
6. Рада Європи (Council of Europe): <https://www.coe.int/>
7. Європейський суд з прав людини (European Court of Human Rights): <https://www.echr.coe.int/>
8. Міжнародний кримінальний суд (International Criminal Court): <https://www.icc-cpi.int/>
9. Агентство Європейського Союзу з питань кібербезпеки (ENISA): <https://www.enisa.europa.eu/>
10. MONEYVAL (Комітет експертів Ради Європи з оцінки заходів протидії відмиванню коштів): <https://www.coe.int/moneyval>
11. Група держав проти корупції (GRECO): <https://www.coe.int/greco>
12. Європейська судова мережа у кримінальних справах (European Judicial Network): <https://www.ejn-crimjust.europa.eu/>
13. Африканський Союз (African Union): <https://au.int/>
14. Африканський механізм поліцейського співробітництва (AFRIPOL): <https://afripol.africa-union.org/>
15. Європейська комісія (European Commission – Justice and Consumers): https://ec.europa.eu/info/departments/justice-and-consumers_en